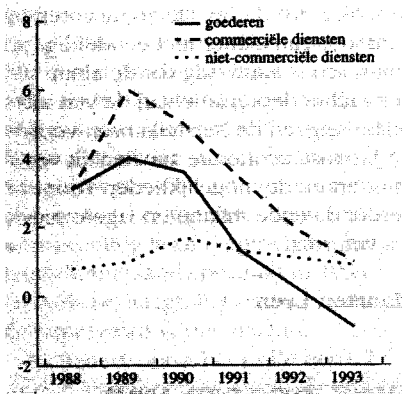

Statistiek

Bruto binnenlands produkt

De Nederlandse economie is in het afgelopen jaar nauwelijks gegroeid. Het volume van het bruto binnenlands produkt (bbp) is toegenomen met slechts 0,2% (figuur 1). Het totale bbp is in drieën te delen: namelijk de toegevoegde waarde ontstaan bij de produktie van goederen, commerciële diensten en niet-commerciële diensten (vaak de kwartaire sector

Figuur 1. Bruto toegevoegde waarde van drie groepen producenten, procentuele volumemutaties t.o.v. voorgaand jaar

genoemd). Goederenproducenten krijgen veelal het eerst en het meest te maken met de gevolgen van een economische teruggang. Dat blijkt eens te meer in de afgelopen twee jaren. De toegevoegde waarde van de goederenproduktie stagneerde in 1992 en daalde ongeveer één procent in 1993. Voor de commerciële dienstenproducenten is het beeld anders. De toegevoegde waarde blijft daar in de plus. Het stijgingstempo halveert echter tot één procent in 1993. De groei van de niet-commerciële diensten (w.o. de overheid) die de laatste jaren toch al laag was, vertraagde verder in 1993.

Werkloosheid

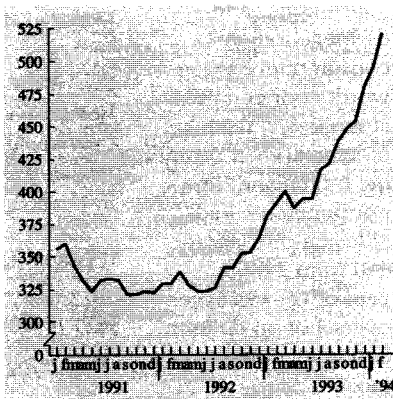
Het aantal geregistreerde werklozen in het eerste kwartaal van dit jaar bedraagt gemiddeld 520 duizend (figuur 2). Het is voor het eerst in acht jaar dat de werkloosheid boven het half miljoen uitkomt. Begin 1980 waren er ongeveer tweehonderdduizend geregistreerde werklozen. Daarna steeg de werkloosheid een aantal

jaren scherp, tot een na-oorlogse top van 633 duizend in het eerste kwartaal van 1984. Deze top lag dus ruim een jaar na de recessie van 1981/1982. In de daarop volgende jaren daalde de geregistreerde werkloosheid tot 329 duizend in het eerste kwartaal van 1992. Daarna is de geregistreerde werkloosheid in een steeds sneller tempo gaan stijgen. De toename van de werkloosheid is nu ongeveer achttienduizend per maand. In dit tempo is de geregistreerde werkloosheid na de tweede wereldoorlog niet eerder toegenomen. In procenten van de beroepsbevolking is de werkloosheid nu boven de acht procent uitgekomen.

Consumptie

Het volume van de binnenlandse consumptie door gezinnen is in januari ruim 2% groter dan in dezelfde maand van 1993 (figuur 3). Dit cijfer is nadelig beïnvloed door het koopdagenpatroon. Januari dit jaar had een vrijdag meer en een maandag minder dan vorig jaar. Voor de consumptie categorieën voedings- en genotmiddelen en duurzame goederen heeft dit een geraamd negatief effect van ongeveer 4%. Hiermee is het lage groeicijfer voor de voedings- en genotmiddelen (-3%) grotendeels verklaard. Het consumptievolume van de duurzame goederen is in januari 9% groter. Dit hoge groeicijfer wordt hoofdzakelijk bepaald door de in vergelijking met januari 1993 zeer sterke toename van de aankopen van personenauto's. In januari 1993 werden juist bijzonder weinig personenauto's gekocht als gevolg van de anticipatie-aankopen eind 1992. Deze anticipatie-aankopen werden veroorzaakt door de aankondiging van de invoer-

Figuur 2. Geregistreerde werklozen, driemaandsgemiddelde, x 1000

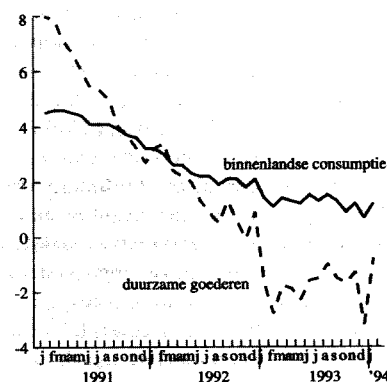

ring van nieuwe belastingmaatregelen. Ongerekend de vervoermiddelen daalde het volume van de consumptie van duurzame goederen in januari zelfs. De derde categorie, die in hoofdzaak uit de consumptie van diensten bestaat, is de grootste en de meest stabiele. De volumegroei bedroeg hier ruim 2%. Het zachte weer in januari drukte het verbruik voor verwarming; de uitgaven aan vervoers- en communicatiediensten namen meer dan gemiddeld toe.

Consumentenvertrouwen

Volgens de uitkomsten van het Consumenten Conjunctuuronderzoek is het vertrouwen van de consumenten in de ontwikkeling van de economie

Figuur 3. Binnenlandse consumptie gezinnen, volume, procentuele jaarmutaties van het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde

van maart op april verbeterd. Op de vijf vragen die aan de indicator van het consumentenvertrouwen ten grondslag liggen, worden in april per saldo 11% meer negatieve dan positieve antwoorden gegeven. In maart was dit saldo nog -14%. In de eerste vier maanden van dit jaar is het vertrouwen voortdurend toegenomen. Ten opzichte van eind verleden jaar ligt het saldo in april 12%-punt hoger. Deze stijging komt voor een belangrijk deel voor rekening van de beantwoording van de twee vragen naar de algemeen economische situatie, zoals samengevat in de deelindicator van het economische klimaat.

Deze bijdrage is ontleend aan het *Conjunctuurbericht* van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het *Conjunctuurbericht* wordt vervaardigd door de hoofd-afdeling Nationale Rekeningen.

Kerngegevens recente ontwikkelingen, procentuele mutaties t.o.v. hetzelfde jaar daarvoor, tenzij anders aangegeven

	1987/91 gemidd.	1992	1993	1993				1993 dec.	1994			Trend 2)
				1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.		jan.	febr.	maart	
VOLUMEGEGEVENS												
<i>Productie (Kwartaalrekeningen)</i>												
Bruto binnenlands produkt (m.p.)	2,9	1,4	0,2	-0,5	0,2	0,9	0,3					
Landbouw en visserij	4,0	0,9	4,3	4,9	6,7	3,3	2,3					+
Nijverheid	2,4	0,1	-1,6	-2,2	-2,9	-1,2	0,0					+
Handel, hotel- en restaurantw., rep. bedr.	3,4	0,8	-1,5	-3,1	-0,7	0,6	-2,8					+
Transport, opslag- en communicatiebedr.	4,4	3,1	2,3	1,5	2,2	3,6	1,8					+
Overige dienstverlening (excl. overh.)	3,3	2,0	2,0	1,4	2,1	2,2	2,3					+
Algemeen overheidsbestuur, enz.	1,0	0,6	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3					+
<i>Productie (maandindicatoren)</i>												
Delfstoffenwinning	1	0	2	-1	-6	9	6	6	1	2		+
Industrie	3	0	-2	-1	-2	-1	-1	0	-1	0		+
Voedings- en genotmiddelenindustrie	2	3	1	0	0	1	0	0				+
Textiel-, kleding- en lederindustrie	1	-8	1	-1	-5	7	6	7	-5			+
Papier- en grafische industrie	4	-1	1	0	1	2	0	3				+
Chemische industrie	3	2	-3	-2	-6	-5	0	0	3			+
Rubber- en kunststofverw. industrie	6	-2	-5	-5	-7	-5	-2	-2				-
Hout- en bouwmaterialenindustrie	3	0	-2	-3	0	0	-3	-5	-4			+
Basismetalenindustrie	4	0	4	2	6	4	3	3				+
Elektrotechnische industrie	0	0	-1	0	-5	0	0	5				+
Rest metaal- en overige industrie	3	-1	-4	-4	-4	-3	-4	-4				-
Openbare ondernemingen	1	0	-1	-1	-2	-2	0	1				-
Bouwnijverheid		3	-3	-1	-3	-3	-4	-1	-5			-
<i>Consumptie</i>												
Binnenlandse gezamenlijke consumptie	3	2	1	-1	2	2	0	-1	2			+
Voedings- en genotmiddelen	2	1	0	-1	1	0	-1	1	-3			+
Duurzame consumptiegoederen	4	1	-3	-9	0	2	-5	-9	9			+
Overige goederen en diensten	3	3	2	2	3	2	2	2	2			+
<i>Investerings in vaste activa</i>												
Bruto investeringen, totaal	2	1	-3	-7	-2	5	-6					-
Bedrijven	2	1	-3	-7	-2	5	-7					-
Overheid	3	5	-1	-4	-3	3	0					+
<i>Buitenlandse handel (goederen)</i>												
Invoer	6	2		-2	-1	2						+
Uitvoer	6	2		-1	-1	3						+
<i>BBP internationaal</i>												
Vereenigde Staten	2,0	2,6	2,9	3,2	2,9	2,8	2,9					+
Duitsland	3,8	1,2	-1,9	-3,0	-2,4	-1,4	-0,9					+
Vereenigd Koninkrijk	2,0	-0,5	2,0	1,4	1,9	2,3	2,5					+
Japan	4,9	1,4	0,2	0,3	-0,1	0,4	0,0					+
PRIJZEN												
Consumentenprijsindex		3,2	2,6	2,5	2,4	2,8	2,7	2,6	3,0	3,0	2,9	+
<i>Productenprijzen industrie</i>												
Afzet		-1,2	-1,8	-1,9	-2,4	-1,8	-1,4	-1,0	-0,8	-0,7		+
Verbruik		-3,1	-3,6	-3,8	-4,5	-3,3	-2,7	-2,1	-1,2	-1,3		-
Aardolie, North Sea Brent (in \$ per barrel)	19,00	19,32	17,24	18,30	18,54	16,69	15,42	13,78	14,00	13,74		-
<i>Regelingskosten</i>												
Particuliere bedrijven	1,8	4,3	3,2	3,8	3,4	2,7	2,8	2,8	2,3	2,4	2,3	+
Overheid	2,0	3,2	2,5	4,7	1,7	1,5	2,4	2,4	1,7	1,7	1,6	+
Gepremieerde en gesubsidieerde sector	2,1	4,0	3,7	4,4	4,8	2,8	2,8	2,8	2,5	2,4	2,4	+
<i>Wisselkoersen (in gld.)</i>												
Amerikaanse dollar (1)	1,96	1,76	1,86	1,84	1,81	1,89	1,89	1,91	1,95	1,95	1,90	+++
Duitse mark (1)	1,127	1,126	1,123	1,125	1,122	1,124	1,122	1,121	1,120	1,121	1,124	+
Engelse pond (1)	3,37	3,10	2,79	2,71	2,79	2,84	2,82	2,86	2,91	2,88	2,84	-
Japanse yen (100)	1,43	1,39	1,68	1,52	1,65	1,79	1,74	1,74	1,75	1,83	1,81	+++
OVERIGE INDICATOREN												
Consumentenvertrouwen 1) (in %)	1	-14	-22	-22	-25	-19	-23	-23	-18	-16	-14	+
Economisch klimaat	-4	-36	-50	-53	-56	-46	-47	-48	-42	-36	-28	+
Koopbereidheid	5	1	-4	0	-5	-1	-8	-7	-1	-3	-4	+
Koersindex voor aandelen, algemeen	4	5	16	3	5	21	36	39	44	39	28	+++
Uitgesproken faillissementen	-2	24	27	38	31	33	12	8	18	16	7	+++
<i>Conjunctuuriest</i>												
<i>Industrie</i>												
Beoordeling orderpositie 1) (in %)	-7	-16	-22	-22	-24	-20	-22	-20	-14	-13	-14	+
Orderpositie (4e kw. 1993=100)	116	115	102	106	102	101	100	100	102	101	101	+
Bezettingsgraad (in %)	85	83	81	81	81	81	80					+
<i>Zakelijke dienstverlening</i>												
Beoordeling orderpositie 1) (in %)												
Computer servicebureaus		-36	-26	-12	-51	-44	5					
Ingenieurs- en architectenb.		-11	-21	-11	-29	-15	-29					
Economische adviesbureaus		-12	-14	-13	-18	-11	-12					
<i>Arbeidsmarkt</i>												
Aantal banen van werknemers (x 1000)	5206	5551	5545	5539	5580	5566	5487					
Aantal vacatures (x 1000)		67	39	47	44	34	32					-
Geregistreerde werklozen 3) (x 1000)	402	336	415	391	394	421	453	480	495	520	514	+++
Idem, in % van de totale beroepsbevolking		5,3	6,5	6,1	6,2	6,6	7,1	7,5	7,7	8,1	8,1	+++
Aantal werkloosheidsuitkeringen (x 1000)	606	587	660	648	634	694	702	736	758	776	776	+++
Aantal uren uitzendkrachten		-6	-10	-10	-9	-11	-12					
<i>Geld en krediet</i>												
Spaartegoeden	4,7					2,9	2,8	2,9	2,7			
Binnenlandse liquiditeitsmassa	8	6	7	7	7	7	7	8	9			+++

1) Saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal; 2) Trend: procentuele jaarmutatie van het meest recente voortschrijdende 12-maands gemiddelde; --: kleiner dan -5%; -: tussen -5% en -2%; +: tussen -2% en +2%; ++: tussen 2% en 5%; +++: groter dan 5%; 3) Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand. De gegevens zijn niet voor het seizoen gecorrigeerd.